

Athör tuej ci Paulo gät koc gen Korinth

Wët nhom

Athör tuej ci Paulo gät téné koc ci gam gen Korinth, ee gët rin aliäm ci rot lök jat nhial, ci pür ku gam lök wäac apei akut koc ci gam yic, akut wäär ci Paulo jöök cök gen Korinth.

Pan Gïrik yen tj gen Korinth thün ë meç bënydit koc Roma. Ku Korinth, tewäär gët Paulo athör ë ye gendit wun col Akaya, ku ë ciëj koc juëc thün. Gen kënë ëci njic apei ë wët yucc ye looi thün, ku ciëej ë nhiaam ku luçi kärec cimën luçi kák ë bal ku thëk yiëth juëc.

Kë ci akut koc ci gam yeyic tek, ku wiñy ë diäär ku ciëej reec tö kam röör ku diäär, ku wët ë thiëek, ku wët ciëej path, ku têpeth ye Nhialic duoor thün, ku miëc ë Wëi Nhialic ku jön ë rot thou yic. Käkkä ébën, kek aa wël ril kek gët Paulo athöör téné koc ci gam Korinth. Aci them piände yic ébën bï nyuɔoth yen kë ye Wët Puoth Yam lëk koc rin ë käkkä ébën.

Käk tö thün

Muöth tuej	1:1-9
Të ci koc ci gam keyiic tek thün akuut	1:10-4:21
Wiñy ë diäär ku pür baai.....	5:1-7:40
Koc ci gam rëer kam koc këc gam.....	8:1-11:1
Të dhil koc aa röök thün ébën	11:2-14:40
Jön e rot Jethu ku koc ci gam	15:1-58
Ajuër téné koc ci gam Jeruthalem	16:1-4
Wël ciëen ë Paulo	16:5-24

---

1 Athör kënë abö téné Paulo, raan ci coöl ë wët Nhialic bï ya atuny Jethu Kritho, ku téné wämääthdan ci gam Thotheneth.

2 Yen agët téné Krithiaan rëer gen Korinth, koc ci Nhialic coöl bik aa kacke, rin ci kek mat kek Jethu Kritho, cimën koc kök ci gam, koc ë Jethu door, Bänyden ku Bänyda aya.

3 Bï Nhialic Wäda ku Bëny Jethu Kritho, we yiëk dhëej ku döör.

Nhialic aci yo dɔɔc rin Jethu

⁴Yen ë Nhialic ya door leec ë rienkun akölaköl, rin kë ci looi tënë we. Aci we nyuöth piathde, ku gëm we käjuëc yakë yön Jethu Kritho. ⁵Rin rëer wek ke we ye tök kek Raan ci lɔc ku dɔc, Nhialic aci we muɔɔc bæk käjuëc ḥiec aa looi cimën ye wek kɔc lëk wëtde, ku ḥieckë käjuëc.

⁶Nhialic aci wët Raan ci lɔc ku dɔc cɔl awëi wepuöth apei, ⁷ku këya acin miöc töj Nhialic liu tënë we emën rëer wek ke we tit aköl bi Nhialic Bänyda Jethu Kritho cɔl aben dhuk. ⁸Ku Jethu abi we kony bi gamdun riel bi Nhialic we tiŋ ke we cïn gup awuöc aköl le Bänyda Jethu Kritho dhuk. ⁹Anjeckë kecïn diu, lɔn Nhialic akölaköl ë kë ci thon ke bi looi, looi. Ee yen aci we cɔɔl bæk aa tök kek Wënde Jethu Kritho Bänyda.

Kɔc ci gam Korinth aaci keyiic tek

¹⁰Wek aa läj wämäthakua rin riel Jethu Kritho, bi ya wët tök yen yakë lueel, ku bæk weyiic ciïi ye tek. Matkë röt èbën ku calkë täktäkdun aye tök. ¹¹Ací kɔc kök ë many Kulowi lëk ya lɔn wek aa göth ë kamkun.

¹²Kë wiëc ba lueel akïn, aye kɔc kök ë kamkun lueel élä, "Yok buɔth Paulo." Ku lueel kɔc kök, "Yok aa buɔth Apolo." Ku lueel kɔc kök, "Yok aa buɔth Pîter." Ku kɔc kök, "Yok aa buɔth Raan ci lɔc ku dɔc." ¹³Ye tëde bi Raan ci lɔc ku dɔc ya tek yic akuut? Ye yen Paulo yen ci thou tim ci riïu köu ë rienkun? Nadë le raan ci we muɔɔc nhiiim rin bi wek aa kɔc buɔth yen Paulo?

¹⁴Yen alec Nhialic rin acin raan ca muɔɔc nhom ë kamkun, ee Krithputh ku Gaiöth kepëc. ¹⁵Këya, aci raan luel ye lɔn ci we muɔɔc nhiiim bæk aa kɔc buɔth ya. ¹⁶(Aca ben tak, yen aci Ithipanath kek kacke muɔɔc nhiiim. Ku acä ye tak lɔn le yen raan dët ca muɔɔc nhom.) ¹⁷Raan ci lɔc ku dɔc akëc ya tooc ba kɔc aa muɔɔc nhiiim. Acä tooc ba kɔc aa lëk Wët Puɔth ë Yam. Ku lëk ke ë cök ke cie wël raan ḥic känj ë path, rin ba nyuɔɔth lɔn thon ci Kritho thou tim ci riïu köu, ala rieldit apei.

Jethu ë ḥiny känj ku riel Nhialic nyuɔɔth

¹⁸Aye kɔc mär, kɔc kuc të bi ke kuɔny thiñ tak lɔn thon ci Raan ci lɔc ku dɔc thou tim ci riïu köu, acin kë ye kony tënë ke. Ku yook, kɔc ci luök thon ci Raan ci lɔc ku dɔc thou tim ci riïu köu, ee Nhialic nyuɔɔth të ril yen thiñ.

¹⁹Ku yeen aci göt athör theer wël Nhialic yiic élä, "Yen abi känj gël bïk röt ciïi loi tënë kɔc ḥic känj ku kɔc ci piöc apei." ²⁰Na ye këlä, yejö buk lueel rin kɔc ḥic känj ku kɔc ci piöc apei, ku kɔc ḥic teer wël ë riëec aköl

1:12 Luɔi 18:24   1:14 Luɔi 18:8; 19:29; Rom 16:23   1:16 1Kor 16:15   1:19 Ith 29:14

1:20 Jop 12:17; Ith 19:12; 33:18; 44:25

yic? Acii Nhialic nyuɔɔth lɔn ḥjny ë kāj ë kɔckä acin wëtde yic! ²¹Rin ḥjëëc ë kāj tōu kek Nhialic, akēc kɔc pinyhom ye lēu ku bïk ye ḥjic cök alon ḥjic kek kāj. Ku Nhialic aci wët yeku lēk kɔc, wët yen ye yɔɔŋ yic, loo bï yen kɔc ye gam kony. ²²Ku awiic kɔc Itharel bïk käril ë kɔc gɔi tij, kâk bï ye nyuɔɔth lɔn Nhialic alui. Ku kɔc cie kɔc Itharel ë wickë bïk kāj aa ḥjic. ²³Ku yook wët yeku lueel, ee Raan cï lɔc ku dɔc cï thou tim cï riiu kōu cïi kɔc Itharel ye lēu bïk gam. Ku yɔɔŋ kɔc cie kɔc Itharel yic lɔn cïn yen wëtde yic. ²⁴Ku ténë kɔc cï Nhialic cɔol, kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel, wët cï Raan cï lɔc ku dɔc thou, ee riel Nhialic ku ḥjëëc kāj Nhialic nyuɔɔth. ²⁵Rin kë ye tij ciët Nhialic cïn kë ḥjic, aŋic kāj apei ka wär raan ḥjic kāj. Ku kë ye tij ciët Nhialic cïi ril, aril apei ka wär riel ë raan.

²⁶Takkë emën miëthakäi, we ye kɔc yindë wäär këc Nhialic we cɔol bæk aa kɔc buɔth Jethu. Cít tē cï raan cak thïn, aa kɔc lik ë kamkun kek aake ḥjic kāj, tédë ke kek la riel, tédë ke ye kɔc ke dhiëëth kɔc cï jak. ²⁷Nhialic aci kɔc ye tij kecïn këpeth tō ke ke lɔc, rin bï yen kɔc röt cɔol ka kɔc ḥjic kāj cɔl ayär gup. Ku lɔc kɔc ye yok ciët ke niɔp, rin bï yen kɔc röt yok ke ril cɔl ayär gup. ²⁸Ku Nhialic aci kɔc cïi ke ye kuëëc nhiiim lɔc, rin bï yen riel kɔc röt yok ke kek ye kɔc ril rac. ²⁹Ku aye kënë nyuɔɔth lɔn acin raan lēu ye bï nhiam Nhialic nhom. ³⁰Ku ë rin Nhialic yen aci wek ya kɔc Jethu Kritho. Ku ḥjëëc ë kāj tōu kek Nhialic, ayeku yok ténë Jethu. Ee rienke yen aye yok la cök ténë Nhialic ku yeku kocken path, ku wëer yo bei adumuɔɔmkua yiic. ³¹Këya, aci göt athör theer wël Nhialic yic élä, “Na ye raan wic ye bï nhiam rin kë cï ye cɔl amit puɔu, ka dhil nhiam rin kë cï Bëny looi.”

Të cï Paulo kɔc Korinth lëk thïn

2 Wäär cï yen bën ténë we miëthakäi, ba we bën lëk wët ë Nhialic cï moony, wek aa këc bën aa jääm wël ril ye nyooth ciët ya ye raan cï piöc apei ténë we. ²Rin wäär rëér yen kek we, aca bën tak bï ciën dët lëk we, ee wët rin Jethu Kritho, wët cï yen thou tim cï riiu kōu. ³Këya, wäär biï yen ténë we, yen ë ya bö ke ya cï riɔöc rin cïi yen ril. Yen ë ya ye lath. ⁴Ku yen akēc piööc ku lëk kɔc Wët Puɔth ë Yam wël puɔth ḥjec. Ee Nhialic yen aci ye looi bï piööcdië ku tē ye yen kɔc lëk thïn la cök ë riel Wëi Nhialic. ⁵Këya, acie wël puɔth yakë ke piŋ kek cɔl we aa gam Raan cï lɔc ku dɔc, ee riel Nhialic.

Ḥjny ë kāj bö ténë Wëi Nhialic

⁶Kë ya piööc ë wët ḥjëëc ténë kɔcdit cï gam. Ku acie ḥjëëc tōu kek kɔc pinyhom. Tédë ke ḥjëëc ë kāj tōu kek kɔc mëc emën, kɔc la riel bï

rielden guɔ liukä. ⁷ŋjëëc ë käŋ ya lueel, ee ŋjëëc tōu kek Nhialic kēc col alac tīc tēnē koc. Ku aci Nhialic guir theer kēc piny cak lōn ŋjëëc ë käŋ kēnē yen abi duaar bëei tēnē yo. ⁸Ku ŋjëëc kāk Nhialic kēnē ë kēc koc mēc emēn ŋjic. Na cik ŋjic ŋuöt aa kēc Bëny rōm duaar kek Nhialic piäät tim ci riüi köu.

⁹Ku ë yen kē ye athör theer wēl Nhialic lueel élä, “Acin raan ci ye kaŋ tij, acin raan ci ye kaŋ piŋ, lōn bï yen rot looi, yen kē ci Nhialic guir tēnē koc nhaar ye.” ¹⁰Ku aa yok aci Nhialic bēn col aŋjic kakkēn kēc col alac tīc riel ë Wëike. Wëi Nhialic aŋjic këriëec ébēn agut kāk ci Nhialic moony. ¹¹Ee puɔn raan rot yen ë kāk ye raan tak ŋjic. Këlä aya, ee Wëi Nhialic yen aŋjic tēkték ë Nhialic ébēn. ¹²Yok koc ci gam, yok aacie käŋ ye tak tēcít tē ye koc pinynhom, koc cie koc ci gam ke tak thîn. Yok aaci Wëi ci Nhialic tuöc yo yok. Ku aci yook kony buk kāk ci Nhialic yiék yo ya deet yiic apath.

¹³Këya, tē jieem yok, yok aacie jam wēl ci yo piööc tēcít tē ŋjic käŋ thîn pinynhom. Yok aa jam ë wēl ye gäm yo ë Wëi Nhialic, tē jieem yok kāk Nhialic tēnē koc rëer Wëi Nhialic ke ke. ¹⁴Raan liiu Wëi Nhialic tēnē ye, aacie kāk ye Wëi Nhialic piööc ye gam, aa cïn wëtde yic tēnē ye. Ku aacií ke ye deet yiic, rin aléu raan bï piath ë kakkä ŋjic tē rëer Wëi Nhialic kek ye. ¹⁵Raan rëer Wëi Nhialic kek ye, aléu bï kérac ku këpath deet yic, ku acin raan lëu bï ye jööny.

¹⁶Cimën ci ye göt athör theer wēl Nhialic yic élä,

“Yenja ŋjic kē tek Bëny? Yenja lëu bï yeen wëët?”

Ku yok aa tak cimën Raan ci lœc ku dœc.

Yok aa lui rin Nhialic

3 Miëthakäi le yok gam tök, akēc lëu ba jam tēnē we tēcít tēn bï yen jieem thîn tēnē koc rëer Wëi Nhialic ke ke. Yen a ya ye jam tēnē we ciët ye kāk pinynhom kek yakë ke tak kepëc. Ku ciët we ye koc cït miith ë tēdun ye wek piööc koc ci gam deet yic thîn. ²Wek aa we cä gäm kāk bæk ke dek ku aacie miëth ril köu, rin wek aa we kēc guɔ cam miëth ril köu. Agut cït emēn, acäk lëu bæk liek, ³rin wek aŋjot we ciëj cimën koc pinynhom kepuöth yiék kāk ye piäthken wic. Tē rëer tieel ë kamkun, ku yakë rëer ke ñek göth ke ñek ciïi ye nyuɔoth lōn ciëj wek cimën koc pinynhom? ⁴Yen aŋjic ë kēnē tē ye ñek kamkun ye lueel, “Yen abuɔth Paulo.” Ku raan dët. “Yen abuɔth Apolo,” Ke wek aa tak cimën koc kēc gam.

⁵Yenjö Apolo ku Paulo col aaye koc ril apei? Nhialic aci yo luɔɔi buk we kony bæk gam. Ñek ë kamkua ë luɔi ci Bëny tek ye looi. ⁶Yen aci käu

2:9 Ith 64:4   2:16 Ith 40:13   3:2 Yëb 5:12-13   3:4 1Kor 1:12   3:6 Luoi 18:4-11, 24-28

com ku yor Apolo, ku ë Nhialic yen acəl ye acil. ⁷Raan cī këdäj com ku raan cī ye yor aacie kek ril. Ee Nhialic yen aril apei, rin ë yen aci käu cəl acil. ⁸Raan cī käu com ku raan cī ye yor aa thöj rin yok aa loi luoi tök yodhie rin ë Nhialic. Ku Nhialic abi ḥek ya gäm ariöp thöj kek luɔiden cī looi. ⁹Rin yok aa cīt dom luui Nhialic thīn. Wek aa cīt yön buth Nhialic. ¹⁰Yen aci Nhialic gäm tēet ye ḥen ḥiec buth. Ku ë yen aye yen atēn kāk buth ḥiec jɔɔk cök, kāk ye raan dēt buth thīn aya. Ku ḥek adhil yenhom tääu piny apath tē buth yen thīn. ¹¹Rin Nhialic aci Jethu Kritho yetök looi bī a yen ë jöök ë cök. Kēya, acīn raan dēt ben jöök ë cök dēt ben yam. ¹²Koc aabī aleel ril apei lööm ku bī kek kē cī jɔɔk cök buth, ku koc kök aabī luui ë tiim ku bel. ¹³Ku koc aabī kē yen puɔth luoi ë ḥek tīj aköl le Raan cī lɔc ku dɔc dhuk. Rin aköl kēnē, mac abī luoi cī looikä them ebēn, ku luoi bī mac göök abi tīj. ¹⁴Nhialic abi raan buth kē cī jɔɔk cök ë kāk cīi mac ye rac, yiék ariöp.

¹⁵Ku na le raan rec mac luɔide, ka cīn ariöp yok. Ku yeen nhom abi poth cīmēn raan yōöt rot bei mac yic. ¹⁶Cák ḥic lɔn wek aa cīt luaj ë Nhialic, ku Wēi arēer kek we? ¹⁷Na ye raan loi luaj ë Nhialic bī yic la buɔjöl, ke raan kēnē arec Nhialic. Rin luaj Nhialic ë kēde ë rot. Ku aa wek aa ye ḥek ke luaj ë Nhialic.

¹⁸Acīn raan meth rot. Na ye raan ye tak ka wär we ḥiny ë kāj, ka dhil rot cəl acīt raan cīi kāj ḥic ë riēec akölē yic, rin bī yen a raan ḥic kāj.

¹⁹Kē ye koc akölē pinynhom tēn tak kepuɔth ciēt ke ḥic kāj, acīn ḥiny ë kāj tōu thīn cīt tē ye Nhialic tīēj ye. Cīmēn cī ye gōt athör theer wēl Nhialic yic elä, “Nhialic ë koc deep ḥinyden ë kāj yic.” ²⁰Ku aci gōt alōj dēt yic elä, “Aŋic Bēny lɔn tēktēk koc ḥic kāj acīn kepuɔth tō thīn.”

²¹Duɔkkē ye nhiam lɔn buɔoth wek ḥek ku ḥek. Kāk piööc ebēn aa kakkun. ²²Paulo, Apolo ku Pîter, keriēec ebēn pinynhom, pîr ku thou, kāk tōu thīn emēn ku kāk akoldä, kakkä ebēn, aa kakkun bī wek kāpath yok thīn. ²³Ku week ku yook aatō Raan cī lɔc ku dɔc cök. Ku Raan cī lɔc ku dɔc atō Nhialic cök.

Yok atuuc Raan cī lɔc ku dɔc

4 Wek aadhil yo ya tīj ke yok koc lui rin Raan cī lɔc ku dɔc, koc cī Nhialic looi buk yithken cī moony lueel. ²Kē töj ye wic tēnē raan lui, ee lɔn bī kāk wic bānyde ebēn bī ke looi, looi. ³Yen acie dieer rin acie wek la yic pinynhom tēn, tē looi wek luk tēnē yen tēdē ke ye koc kōk ku bāk ḥic lɔn puɔth luɔidiē tēdē ke rac. Ku yen acie rot ye luɔk yic ë rot. ⁴Acīn kē ya tak ke ca kuɔc looi. Ku kēnē acie yen cəl acīn guɔj

awuöc. Ee Bëny è rot yen abii luk looi tënë ya. ⁵Këya, duk raan dët luk wei ke të bii ye luök wei käc bën. Luŋ ciëen adhil Bëny tiit bii dhuk, yen abii kärec ye thiaan col atiëc ku nyooth kärec ye puön ñek tak. Ku tënë, ñek abii lec a yok tënë Nhialic rin käpuoth ci looi.

⁶Èmén miëthakäi, käk ca ke lueel èbën, ee ciët ya jam rienkië ku Apolo, rin bii wek käk ci göt èlä deet yiic, "Duk käk ci göt theer lir nhiiim yipuöu." Acin raan kamkun loi rot bii nhiam rin è yen raan buoth ñek ku dhël raan ci buoth guöp. ⁷Yenja col yi aye raan njic käj tënë koc koc? Cie Nhialic yen gëm yi këriëec èbën tö kek yi? Na ye käya, yenjo yi col anhiam ciët käk tö ke yi cie käk ke gëm yi. ⁸Cäk käjuëc wiëckë ke yok èbën? Ci Wëi Nhialic we yiëk miöc wiëckë ke èbën? Cäk aa bany mac koc, cok alon ci yok mëc? Ee tede, aya wic bæk aa bany mëc ayic, rin ku buk aa bany yodhie ke we. ⁹Aya yok yapuöu lön ci Nhialic yo tööu ciëen yok atuuuc, cimën koc ci tém awuöc bii yo nök bii käk ci cak èbën, koc ku atuuuc nhial aa daai è yo. ¹⁰Rin ye yok koc Raan ci lœc ku dœc, yok aa cïn kë njiku, ku wek aa njic käj të ye wek tök kek Raan ci lœc ku dœc. Yok aacië ril ku wek aa ril! Yok aaye bui ku wek aaye leec. ¹¹Agut cït akölë, yok aa rëer ke yo nök cok ku yok aa rëer ke yo nök rou. Yok aa ciëj alëth ci riääk ci la yueryuer, yok aa ye biäk, yok aa cïn nhiiim të cejku, yok aa rëer yo kuany baai yic. ¹²Yok aa luui apei yocin. Të wëi koc yo kärec, yok aa Nhialic thiëec bii ke dœc. Të bej yo ka yeku guum, ¹³të bui yo, yok aa koc jääm è wël path. Yok aa cït kädhie cïn käpuoth tö kegup ye cuat wei.

¹⁴Yen acië käkkä gët rin bii yen we col ayär gup, è rin bii yen we lëk cimën müthkiën nhiaar. ¹⁵Rin na cok alon le wek koc juëc apei kony we pïrdun koc ci gam yic, ke wek aa cïn wurkun juëc. Rin pïrdun ye wek tök kek Raan ci lœc ku dœc, Jethu, yen acit wuurdun rin ci yen Wët Puoth Yam bëëi tënë we. ¹⁶Wek aa yöök bæk ya aa kiëët. ¹⁷Ku rin è wët kënë yen atooc yen Timothi tënë we. Rin è manhdie apei, ku aca deet puöu. Abii we col aa tak yith rin të piër yen thïn, ke ya ye tök kek Raan ci lœc ku dœc, Jethu. Yithkä, kek aa ya piëjöc tënë akuut koc ci gam yon juëc yiic.

¹⁸Koc koc kamkun aa tak lön ciëen we bii la neem, ku käya, aaci nhiam. ¹⁹Na wic Bëny, ke yen abii lac la ba we la neem, ku ba riel ci kockä nhiam la yok, ke cie wët yekë lueel è path. ²⁰Nhialic è määcde nyuöth të ye koc luui thïn è piërden yic, ku acie të ye kek jieem thïn ²¹Yenjo wiëckë ba looi të le yen ba we la neem, bii dhiel a yic ba we tém awuöc, kua ba nhierdië nyuöth we ku njec we aa jääm.

Cuɔpkë raan käk bal looi akut yic

⁶Acii rot lëu bæk nhiam. Wek aaci kë ci lueel elä theer piŋ, "Lon thin koor ayup col apiäär ebën." ⁷Këya, nyaaike adumuööm cït luu ku bæk ben aa koc ë gam. Ku wek aabi jäl ciët ayum ë yam cïn yic luu, cimën ijc yen ye lon wek aa ciit kéné alanden. Rin Raan ci loc ku doc, amiöcdn Yan ayum cïn yic luu aci nök.

⁸Të cem yok ayumdan Yan ayum cïn yic luõu, ka cuk cam ke yo la puõth luõi kärec ku adumuõõm, käk cït ayum këc yiëk yic luõu. Apath buk ciën ruëeny ku loiku yic, käk cït ayum këc yiëk yic luõu.^a ⁹Aca lëk we athör wääär ca gät we yic bæk ciën buro kek koc ë rëer ke wic diääär. ¹⁰Ku aacie koc cïi Nhialic la cök ye door, ayï koc dït puõth nhiar kajuëc ku cuër, kek lueel. Na ye kat tënë koc cït ë kockä, ke yïn acïi cït raan pinyinhom tën cej. ¹¹Kën yen lueel ë lõn bæk ciën buro kek wämuuth cï gam wic ë diääär, ku nhieer kajuëc ku ye jak cï kiëët door, ku ye koc jääm gup ë lueth, ku ye wiëet ë määu ku ye cuär. Duk cök mith ke wämuuth cït ë kënë.

12-13 Yic akin, acie luɔidiɛ ba luk looi tënë kɔc kɔc gam. Ee Nhialic yen abi luk looi tënë ke. Ku ciï ye luɔidun bæk luk looi tënë kɔckun ci gam? Cimën ci ye göt athör theer yic élä, "Nyaaké raan rac akuötdun yic."

Kœc ci gam aa kœcken kök yäth luk yic

6 Na cī raan göth ë kamkun kek wämënhë dët cī gam, ke ye yiëc ijö tö kek ye bï yen raan la gaany tënë koc cie Nhialic la cök ë door, ku ciï yëth tënë koc cī gam bik luk looi? **2**Cäk ijic lön bï koc cī gam la riel bi kek luk looi tënë koc ë pinynhom? Ku na luçikë luk tënë koc pinynhom, ke cäk lëu bæk kähhii tö kamkun luk? **3**Cäk ijic lön bï yok luk looi tënë atuuc jöprac? Na ye käya, alëuku aya buk käk röt looi piërda yic akölë aa luk. **4**Na yakë la luök cít käkkä, ke yenjö ye wek ke ýäth tënë koc kec gam bï ya kek luôkkun la looi? **5**Calkë röt aa thiëec löj bï we rac gup.

5:1 L.rou 22:30   **5:6** Gal 5:9   **5:7** B.bei 12:5   **a5:8** Yok aa dhil ciët ayum këc yiëk yic luou,
B.bei 13:7; L.rou 16:3   **5:13** L.rou 13:5; 17:7

Cin raan njic käj tö weyiic bï käk cï wääc kam koc cï gam ya luk? ⁶Ku Krithian ë wämënh dët ë Krithian yäth tënë koc këc gam, bï ya kek la luk looi.

⁷Ku rin ye wek röt yäth luk yic ë röt bæk käk we këek la luk, aye nyooth lön cï ciëej path we göök. Ee bï njuëen tënë we bæk këreec cï luöi we ya guum. Ku ë bï njuëen tënë we bæk koc kök col aa löm käkkun. ⁸Alëuku buk njic aya lön ye yok kärec looi tënë koc kök, agut tënë miëthakäi kuan cï gam. ⁹Aya dhiel tak lön njic wek ye lön Nhialic acii koc rec bï puöl bik bäänyde röm kek ye. Wek aa dhil ë kënë njic. Koc luui käk bal, tëdë koc diäär koor, tëdë koc jak cï kiëet door, ku koc lööm röör kök cït ke. ¹⁰Cuër ku koc kepuöth yiëk käjuëc. Koc wiëet ë määu, ku koc koc kök jääm gup ku koc käj tuöör nyin. Koockä ebën aacii Nhialic bï puöl bik bäänyde röm ke ye. ¹¹Koc kök ë kamkun aake cït ë kockä. Bëny Jethu Kritho ku Wëi Nhialic acä adumuööm nyaai wegup, ku wek aaci jäl aa koc ë Nhialic, ku col we aala cök kek Nhialic.

Luoí käk bal

¹²Abi raan dët lueel elä, “Acin löj ya gël ba kë wiëc cii loi.” Ee tede, ku kériëec ebën acii path tënë yi. Alëu ba lueel lön cï ya puöl ba kuat kë wiëc looi, ku yen acii rot loi ba ya alony käk ya ke looi. ¹³Abi raan dët lueel, “Miëth ë kën yäc ku yäc ë kën miëth.” Ee tede, ku keek aabi Nhialic rac kedhie. Guüp acie luööji wët bal ë path, aye luööji kë wic Bëny rin guüp ë këde. ¹⁴Nhialic aci Bëny jöt thou yic ë rielde, ku abi yook jöt aya ë rielde.

¹⁵Anjeckë lön ye guäpkun tök kek Raan cï lœc ku dœc. Lëu ba guüp abaq Raan cï lœc ku dœc looi bï ya guüp abaq a dëjök? Acii rot lëu. ¹⁶Cäk lëu bæk njic, mony guäpde col aye kën adëjök lön guäpkun aabi ya tök? Aci göt athör theer wël Nhialic yic elä, “Ku keek karou aabi ya guäp tök.” ¹⁷Ku raan rot mat kek Bëny, ee ya tök kek ye wëike yiic.

¹⁸Nyaai yipuöü käk bal yiic. Adumuööm kök ye raan ke looi aacii guäpde ye rac, ku raan yepuöü yiëk bal, adumuööm guäpde rac yen aye looi. ¹⁹Anjeec lön ye njek ye njic lön guüp acit luaq ye Wëi Nhialic rëér thïn. Acie wek we cak röt wepëc. Wek aa käk Nhialic. ²⁰Nhialic acä ariöp dït apei tööu piiny bï yen yi çcc. Këya, calkë guäpkun aaye wek Nhialic leec.

Thiëek

7 Èmën, yen abi jäl jam wël wäär cï wek ya gät athöör. Ee yic, apath bï raan cii thiëek. ²Ku rin bï ciëej reec käk bal puöl, apath bï moc ala tiënde ku ye tik la muçnyde. ³Moc ku tik aa dhil rëér apath ë rëér moc

kek tieŋde ku rëér ë tik kek muɔnyde, ke cïn raan kuec ë ḥek. ⁴Guɔ̄p rëér ke tik acie këde ë rot, ee kënë muɔnyde. Ku guɔ̄p rëér ke moc acie këde ë rot, ee kënë tieŋde aya. ⁵Cii ḥek kuec bï cii tōc ke ḥek. Apath bæk kaj mat lön bï ḥek atōc ë rot, rin bæk la nün lik bï wek ke röök. Kajkë mat yic ku gamkë wedhie. Na la nïnkä thök ke we rɔ̄m biöök cimëndun theer. Të looi wek ye këlä, ke jɔ̄rac acii we bï piëk adumuɔ̄om yic. Rin acäk bï lëu bæk bal göök. ⁶Wek aa cä yöök bæk rëér ë röt këlä, wek aa päl bæk looi cït tē wic wek ye thïn. ⁷Ee ba nhiaar apei tēcít wek ya. Ku ḥek ë la këden cii Nhialic gäm ye. Raan ë la miɔ̄cde ë rot ku raan dët kek miɔ̄cde ë rot.

⁸Emen, awiéc ba lëk röör këc thiëek ku diäär cii röörken thou rëér ë röt, lön apath bik rëér ke cii ben thiaak, ku cii röör thiëk aya cimën yen. ⁹Ku na cäk lëu bæk rëér ë röt, ke we thiëk ku thiak diäär rin ajuëen bak thiëek tén tē bï wek aa tuil akölaköl. ¹⁰Alëk koc cii röt thiaak ë riel bányda ku acie rieldië, tik acii muɔnyde päl. ¹¹Ku na pël moc, ka dhil rëér ke cii mony dët wic, tëdë ke dhuk ténë muɔnyde. Ku moc acii tieŋde liɔ̄i.

¹²Yen acie Bëny, ku yen aluel wët kënë ke ya ye raan ë path. Na le wämääh cii gam la tiŋ këc gam, ku wic tik kënë bï rëér ke ye, ka cii tik dhil liɔ̄i. ¹³Ku na cii tiŋ cii gam thiaak ë mony këc gam, ku wic mony kënë bï rëér ke ye, ke tik acii moc päl. ¹⁴Rin Nhialic ë mony kënë gam rin cii yen tiŋ cii gam thiaak. Ku yeen ë tiŋ këc gam col aye raande rin cii ye thiaak mony cii gam. Na cii cït kënë, ḥuɔ̄t miëthken aa cït mith koc cie Nhialic la cök ë door. Ku rin cït yen kënë, mith aaye Nhialic mat ë kacke yiic.

¹⁵Ku na wic raan këc gam bï raan cii gam rëér kek puɔ̄l, ka dhil raan kënë looi këya. Acin kënë ḥek duut ë kamken kedhie, moc ku tik, bï rëér ke ḥek. Rin yok aaci Nhialic puɔ̄l buk rëér apath. ¹⁶Tiŋ cii gam, ye ḥic këdë lön cii yin muɔnydu bï kony bï gam? Ku yin mony cii gam, ye ḥic këdë lön cii yin tieŋdu bï kony bï gam?

¹⁷Wët ya lëk akuut koc cii gam, ee lön bï raan a pïr dhël cii Bëny nyuɔ̄th ye. Ku ḥek adhil pïr tēcít tewäär pïir yen thïn ɔ̄on coɔl Nhialic ye bï wëtde gam. ¹⁸Ké luuel akin, na raan cii ḥoot cii cöt Nhialic gam, ka cii ḥuɔ̄t man, ku ye wic diët këc ë ḥoot. Na raan këc ë ḥoot cii cöt Nhialic gam, ka cii rot col aŋot. ¹⁹Athoŋj ebën ténë Nhialic tē cii raan ḥoot ayi tē këc ye ḥoot. Kën yen ril ë lön bï yin lɔ̄ɔŋke gam. ²⁰Raan ebën adhil rëér cït tēden wäär rëér yen thïn ɔ̄on coɔl Nhialic ye. ²¹Na yi alony wäär coɔl Nhialic yi, ke yi duk ye dieer. Ku na le kë kony yi ba nhom lääu, ke loi. ²²Raan alony cii Bëny coɔl bï ya tök kek Raan cii lɔ̄c ku dɔ̄c,

ke ye alony cī Raan cī lōc ku dōc looi bī nhom lääu. Ku yeen aya, raan cī Nhialic cōol bī ya tök kek Raan cī lōc ku dōc, ee ya alony Raan cī lōc ku dōc. ²³Nhialic acā ariöpdit tääu piny ērienkun. Duökkē röt loi bāk ya alony ē kōc. ²⁴Miëthakäi cī gam, ყōn cōol Nhialic we, ɳek ē la tēden ciēj yen thīn. Cimēn wäär ciēj wek ყōn cōol Nhialic we. Rëärkē käya we ɳic Nhialic. Ciējkē käya.

²⁵Awiēc ba wët cäk thiëec ē yen rin kōc käc thiëek dhuk nhom. Bëny akēc ya lēk kē ba looi. Ku wek aa ba lēk wët ē piändiē, ke ya cīt raan cī Nhialic ɳjööth puöu bī la kēden luɔɔi. ²⁶Tē tij yok käril bī röt looi, ka ɳueen bī raan rëér ē rot ke cīi thiëek. ²⁷Na yin ala tik, ke duk liɔi. Na käc thiëek, ke yi duk thiëek. ²⁸Na wic bī yi thiaak, ka cīn adumuööm tō thīn. Ku kōc cī thiëek aabī gum apei piërden yic, ku awiēc bāk cīi gum.

²⁹Kē lueel akin miëthakäi cī gam, tē cī dōj piërda yic aciek. Ku ēmēn le tuej röör cī thiëek aa dhil ciej ciët ke käc thiëek. ³⁰Kōc dhiau ku yekē nyuɔoth ciët ke cīi dhiau. Kōc dal ku yekē nyuɔoth ciët ke cīi puöth mit, kōc ē ყōc, ku yekē nyuɔoth ciët kāk cīk ke ყōc cie käkken. ³¹Ku kōc kāk pinynhom luɔɔi, apath bīk cīi ye dieer apei ciët cīn kaam dīt cīk nōk ke lui. Piny kēnē kek käkken tō thīn ebēn, acīi bī ciej apei.

³²Anhiaar bāk rëér ke we cie dieer. Kam kōc cī gam, raan käc thiëek ē yehom yiēk luɔi kāk Bëny, rin bī yen Bëny cōl amit puöu. ³³Ku raan cī thiëek ē yepuöu yiēk kāk pinynhom, rin bī yen tiejde cōl amit puöu. ³⁴Ku käya, piände ē nhom rou. Ku tij käc ben thiaak, tēdē nyan käc kan thiaak, ee yepuöu yiēk luɔi kāk Bëny, bī guäpde ku wëike aa kāk Bëny kedhie. Ku tij la moc ē yehom yiēk kāk pinynhom, rin bī yen muɔnyde cōl amit puöu.

³⁵Käkkä ebēn aa ca lēk we rin wic yen ye ba we kony, ku cā we gēl bāk kāk wiëckē ke cīi ye looi. Awiēc bāk kēn yic aa looi ku piëärkē dhēl la cōk, ku bāk Bëny luɔɔi puöu ebēn.

³⁶Na ye moc tak, lōn kē cī yen thiëek gōöu tēnē nyan cī meek acīi path, ku yeen ala puöu thiëek, ka thiëek tēcīt tē wic yen ye thīn. Acīn adumuööm tō thīn. ³⁷Ku mony cī ye guiir piände ē rot, ke cīn kōc thööc ye thīn, ku ɳic aya apei lōn bī yen ye lēu bī rëér apath ke cīi thiëek, ke kēpath yen alooi bī nya cīi thiak. ³⁸Käya, mony thiak nya ē kēpath looi, ku mony cīi nya thiak ē kē ɳueen apei looi.

³⁹Acīi path bī tik mony dēt wic ke muɔnyde pīr, ku na cī moc thou, ka lēu bī mony dēt nhieer thiaak, ku yeen adhil a raan cī gem. ⁴⁰Ku na ye wëtdiē, ke yeen abī puöu miet tē rëér yen ke cīi ben thiaak. Aya tak lōn ye Wēi Nhialic ya kony täktäkdiē yic aya.

Mii̥th ye gäm jak cï kiëët

8 Èmën yen abï jäl jam mii̥th ye ke gäm jak. Ee yic, yok aŋic käjuëc rin ë wët kënë. Ku ɳi̥e̥c kajuëc ë raan cõl anhiam, ku nhië̥r ë raan juak bï riel. ²Na ye raan tak lõn cï yen käj ɳic, ka ɳot këc të bï yen käj jäl ɳic dööt. ³Ku raan nhaar Nhialic aye Nhialic ɳic.

⁴Ku dët rin ye ke mii̥th cï gäm jakrec cam, aŋicku lõn nhialic ye kiëët ë käj, acii̥ tö thïn. Acin Nhialic dët, Nhialic ë tök. ⁵Ee yic, kɔc aa jam lõn tö jak cït käkkä thïn nhial ku piny. Ku na cɔk alõn tö jak juë̥c cït käkkä thïn, ⁶ke tënë yo ë Nhialic tök yen atj thïn. Yen aci̥ kërië̥c ebën cak, ku ë ri̥enke yen aye yok pïr. Ku Bëny ë tök, Jethu Kritho, ku ë ri̥enke yen aci̥ kërië̥c ebën cak, ku ë yen pïr yok.

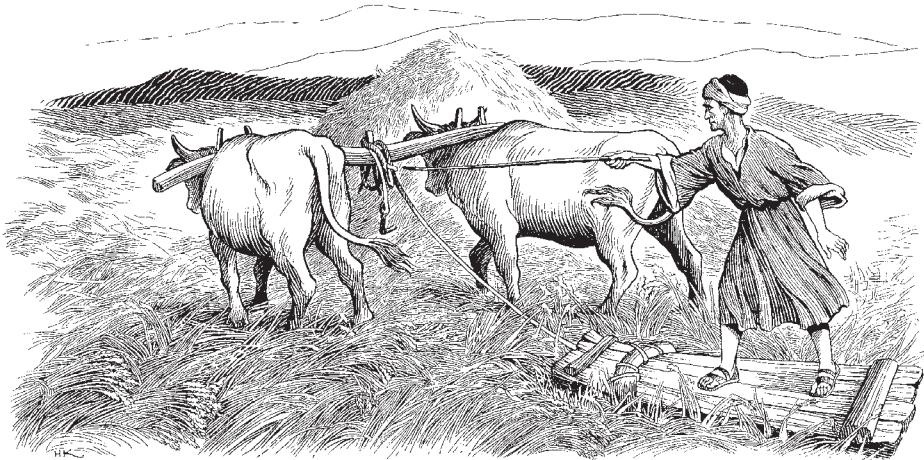
⁷Ku acie raan ebën yen ɳic ë yic kënë. Kɔc kɔk aa ɳoot nhüim kák cï kiëët yiic, na camkë mii̥th cï gäm jak cï kiëët, ka yekë tak cië̥t ke cï mii̥th cïk cam yi̥k gup ajuë̥c. ⁸Mië̥th yeku cam acie yo ë looi buk la cök tënë Nhialic. Acin kë ye nyaai të cem yok ye, ku acin kë ye juak thïn të cem yok ye aya.

⁹Wek kɔc cï gam, duökkë kë cïn yen mii̥th ya ke theek loi bï wek kɔc koor gamden muɔr, bïk tak lõn ë yen adumuɔjõm yen cïk looi cem kek ë mii̥thkä, të cï kek we tij ke camkë ke. ¹⁰Na tij raan koor gamde yï raan ɳic käj, yï mith kák yai cï gäm jak cï kiëët, ke cï kënë bï riel nyin abï mië̥th cï gäm jak cï kiëët cam? ¹¹Këya raan koor gamde, wämooth cï gam cï Raan cï lɔc ku dɔc thou ë ri̥enke, abii̥ tödun ɳic yïn käj thïn rac. ¹²Të looi yïn adumuɔjõm tënë wämäthkun cï gam, ba gamden koor rac këlä, ke yïn adumuɔjõm looi tënë Raan cï lɔc ku dɔc alanden. ¹³Këya, na ye mië̥th ya cam wämääth cï gam cõl aloi adumuɔjõm, ke yen acii̥ mië̥th kënë ben cam rin ba wämääth cii̥ cõl aloi adumuɔjõm.

Yic ku luɔi atuuç

9 Yen ala yic ba kák pi̥erdië wic. Yen aci̥ Jethu Bänyda tij ku yen atuuçnyde. Ee gamdun yen ë luɔi ca looi tënë Bëny. ²Na cök alõn cii̥ kɔc kɔk ye ye gam lõn ye yen atuuç, ka ɳiec lõn ɳic wek ye lõn ye yen atuuç, rin aye kë pïr wek, ke we ye tök kek Bëny nyuɔoth lõn ye yen atuuç.

³Yen ë të ye yen rot kuɔny thïn të jööny kɔc kɔk yen. ⁴Yen ala yic bï yen yi̥k mië̥th ku kë dek rin luɔidië, ⁵cimën ye atuuç kɔk ku wämäthakën ë Bëny, ku Piter la keny kek diäärken, cä la yic ba thië̥ek tij cï gam ba ya keny kek ye? ⁶Nadë ke ye Barnaba ku yen ɳopëc, yok aa tuuc dhil luui yocin rin pi̥erda? ⁷Apuruk acie rot riɔp ë rot. Raan tim ë luɔk com aye ɳjööth lõn bï yen mith abë̥k cam. Aye abiöök ɳjööth lõn bï yen dek cek ye yok tënë amälke.

Raan pur ku raan tém ayeké ɳjööth rin le yen kë bïk yön rap cik looi yiic (9:10)

8Acie kák yaké tñj ke loi röt akölaköl kek lueel kepëc, rin kä cít kakkä aaci göt löj Mothith yic.

9Acii göt löj Mothith yic elä, “Duk muɔɔr der thok tē luui yin ye bï rap kɔ̄om. Ye miöör kek ye Nhialic yiék yenhom?”^b **10**Cie yok ye lueel yen wët kënë? Ee gät rienkua, rin raan pur ku raan tém ayeké ɳjööth rin le yen kë bïk yön rap cik looi yiic. **11**Yok aaci luui buk kák wëi tieŋ we, ke yo cií la yic wär yiényden? Ku akécku kaŋ them buk la kë yökku, tē cök alon ë yen ke yiényda. Ku kériéec ébén acuk guum rin buk koc col aa gam Wët Puɔth Yam rin Raan cí lœc ku dœc. **13**Aŋjiec lön ɳic wek ye lön röör ë luui luaj Nhialic aa miéthden yön ë luoi luaj Nhialic yic. Ku koc kák cí bëe luaj Nhialic juaar ariák nhom aa bæk lööm kák cí juaar yiic. **14**Këlä aya, acii Bëny looi bï koc ë koc lëk Wët Puɔth Yam, kë püür kek aa yön thïn. **15**Yen akéc luui ë yithkä. Ku yen acii athör kënë gät emën rin bï yen ë yithkä wic ë rienkii. Aŋjëen ba thou tén tē looi yen ë kënë. Acin raan bï wëtdién nhieem yen kënë nyaai ténë ya. **16**Acie rin ye yen koc lëk Wët Puɔth Yam yen ya col anhiam. Ku yic ë rin cí Nhialic ya yjöök ba koc lëk, ku abi rëec apei aköldä ténë ya tē cií yen koc ë lëk Wët Puɔth Yam. **17**Na luɔɔi ë luoi kënë tē cí yen ye tak ba looi, ke yen adhil ariüp wic. Ku na cie yen tak ye, ku ye Nhialic yen lëk ye ya ba looi, ke ya bã ariüp wic këdë? **18**Yenjö yen ariüpdië? Ariüpdië ë kë bï yen koc lëk

^b9:9 Aliu cieŋj ë Jieēŋ yic, L.rou 25:4; 1Tim 5:18   9:11 Rom 15:27   9:13 L.rou 18:1

^{9:14} Mt 10:10; Lk 10:7

Wët Puoth Yam ke ya cii thiéc ariöp, ku cä yinydiën bï akut koc cï gam yiék ya wic.

¹⁹Yen raan ë rot. Yen acie alony raan dët. Ku ëmën yen ë rot cïl aye alony raan ëbën, rin bi yen koc juëc lëu bik gam. ²⁰Të luui yen kek koc Itharel, yen ë cieñ cimën raan Itharel rin bi yen ke lëu, cok alon cii yen ë këdit tënë ya ba cieñ ciëejden. Yen ë cieñ cimën raan wic ye bï lõöij cï Mothith göt theek, të luui yen kek koc ë lõöjkä, rin ba ke lëu bik aa buoøth Raan cï lœc ku dœc. ²¹Këlä aya, të luui yen kek koc cie koc Itharel, yen ë cieñ cimënden ke ya cii lõöij koc Itharel thek. Kënë aya looi rin bi yen koc cie koc Itharel cïl aa buoøth Raan cï lœc ku dœc. Ku acie lön ciëj yen ke ya kuc lõij Nhialic, yen abuoøth lõij Raan cï lœc ku dœc yic. ²²Të rëer yen kek koc ë gam, yen ë ciët raan tök kamken, rin bi yen ke lëu. Këya, yen ë rot looi ba thöij ke koc ëbën rin ba koc kök kony keyiic bik gam, kuat dhël bï yen ye lëu thïn. ²³Yen ë käkkä looi ëbën rin bi yen Wët Puoth Yam ë rin Jethu yäth tuej. Ku rin bi yen dœc ye yok të yëth Wët Puoth Yam tuej yok aya.

²⁴Ajjecké, të wëér koc, ee raan töj cï koc wuör yen ë kën wëér koc nyaai. Wek aa dhil kat cimën koc wëér bæk ë kënë lõöom. ²⁵Raan tuk, ee lõöij ë tuk dhiel theek apei, rin bi yen kë ye gäm raan töj tuej, kën bën yäi akoldä, nyaai. ²⁶Yen ë kënë ye yen kat ke ya cok yanhom ba të rij koc thïn thap thok piny. Ku yen acie pëer ë gut yic ë path. ²⁷Yen ë rot looi ba riel, ba Jethu buoøth, rin na ca koc juëc piëjöc ke Nhialic cii ya reec akoldä.

Paulo ë koc cï gam piëjöc rin jak ye kiëet

10 Miëthakäi cï gam, awiëc bæk këwäär cï rot looi tënë wärkuuan dït wäär buoøth Mothith ror lieet tak. Keek aake tiit luët, nawën ke tem Wär Lual ë path. ²Tëwäär buoøth kek luët, ku wäär teem kek wär, keek aake cït koc cï muoçc nhiiim bik aa koc buoøth Mothith. ³Keek ëbën aacï miëth töj thöij cam, miëth yik Nhialic ke ë rielde, ⁴ku dëkkë ë pii ke looi Nhialic bik kuër kuur yic, kuur cath ke ke. Kuur ë ye Raan cï lœc ku dœc guöp. ⁵Cok alon cï kapuøthkä röt looi ëbën, ke Nhialic èciï puöu mit kek wärkuuan dït juëc. Go Nhialic ke nök ku weer guäpkens roor të cii ciej.

⁶Emën, Nhialic aci wärkuuan dït wäär cii yen puöu mit tënë ke tem awuöc, bi yo wëët buk yopuöth cii ye yiék kärec cimën wäär ci kek ye looi, ⁷tëdë ke yo dor jak ci kiëet cimën ci koc kök keyiic ye looi yon. Rin aci göt athör theer wël Nhialic yic elä, “Koc aaci nyuc bik mith ku dëkkë ku jölkë dier.” ⁸Dukku yopuöth ye yiék bal cimën wäär ci koc kök keyiic

10:1 B.bei 13:21-22; 14:22-29   10:3 B.bei 16:35   10:4 B.bei 17:6; Kn 20:11   10:5 Kn 14:29-30

10:6 Kn 11:4   10:7 B.bei 32:6   10:8 Kn 25:1-18

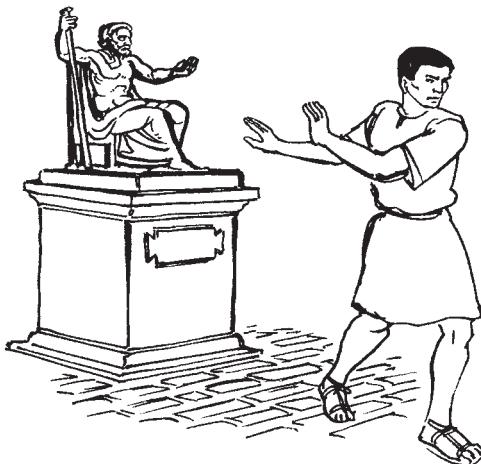
ye looi, nawën ke raan tim thiär-rou ku ḥuan thou akäl tök. ⁹Acuk lëu buk Bëny them cimën yɔn cī koc kök keyiic ye looi, nawën ke thöön käpieny ke. ¹⁰Duökké ye reér we jiëem wenhüim cimën wäär ye koc kök keyiic ye looi, ku aaci Nhialic bén tuöc atuönyde bì ke nök. ¹¹Käkkä ebën aaci röt looi ténë koc Itharel bì ke yo lëk. Ku käkkä aaci gät piny rin bì yo lëk thïn aya. Rin yok aa pír tē bì thök piny guo bén thïn.

¹²Raan cī gam ye tak lón atiit gamde, adhil yenhom tääu piny bì ciën kërec ye. ¹³Na them yï ba adumuööm looi ke ḥic lón cī koc kök kaŋ them këlä aya. Nhialic ë kë cī thon dhiel looi. Acin raan bì Nhialic puöl bì them arëk aba athëmde cii gök. Ku tē them yï ka la dhël kony Nhialic yï ba athëm göök.

¹⁴Këya, miëthakäi nhiaar, duökké jak cī kiëët kony door acin. ¹⁵Yen ajam ténë we rin aŋiec lón ye wek koc cī nhüim bak, takké wët lueel kënë yic wepuöth ë röt. ¹⁶Të dëk yok biny ye yok dek muön abiëc miëth Bëny yic ye yok Nhialic leec thïn, ke yok aa röm riem Raan cī lòc ku dòc. Ku tē bony yok ayup ku camku, ke yok aa röm guöp Raan cī lòc ku dòc. ¹⁷Rin ayuööm tök yen atö thïn, ke yo ebën cök alon juëc yok, yok aa guäp tök rin yok ayuööm tök röm.

¹⁸Takké koc Itharel tē ciem kek kák cī juër Nhialic, ke keek aa ya tök kek Nhialic. ¹⁹Yenjö wiëc ba lueel tē jieem yen këlä? Ye nadë ke jak cī kiëët, ayi miëth cī juër ke aa la wëtden yic? ²⁰Acie këya! Kë lueel ë lón kák ye koc cín gam la cök juuar, ee ténë jakrec acie ténë Nhialic. Ku acä wic bák röt aa mat kák jakrec yiic. ²¹Yin aciï dëk biny muön abiëc ë Bëny, ku ben dek biny kák jakrec. Yin aciï röm kek Bëny ku ben röm kek jakrec. ²²Na loiku ë kënë, ke rin wic yok ye buk Bëny rac puöu. Yeku tak lón ril yok apei buk Bëny dhööl ku cii yo tem awuöc?

²³“Ayeku lueel yok aaci puöl buk kák wicku ke looi.” Ee yic, ku acie kériëec ebën yen path. “Kériëec ebën aci puöl buk looi.” Ku acie kériëec ebën yen yo kony. ²⁴Yin adhil luui kák koc kök cöl amit puöth, tén lón ye yin luui kák yi cöl amit puöu ë rot.

Duökké jak cī kiëët kony door acin
(10:14)

10:8 Kn 25:1-18   10:9 Kn 21:5-6   10:10 Kn 16:41-49   10:16 Mt 26:26-28; Mk 14:22-24; Lk 22:19-20
10:18 Leb 7:6   10:20 L.rou 32:17   10:22 L.rou 32:21   10:23 1Kor 6:12

²⁵Apath tēnē yī ba kuat rīj ye ke yaac tē ye rīj yooç thīn cuet, ke yī cīi puōj diu. ²⁶Rin acī göt athör theer wēl Nhialic yic élä, “Piny ku keriëec èbēn tō thīn aa käk è Bëny.”

²⁷Na cī yī cōol ba la mīth pan raan cīn gam ku ca gam ba la, ke yī cam kuat miëth cī bēëi tēnē yī ke yī cīi thiēc. ²⁸Ku na lēk raan dēt yī, “Miëth kēnē acī juër jak cī kiëët,” Ke yī duk è miëth kēnē cam, ku acie rin diu tō yipuōj, ee rin wēt rēër raan cī ye lēk yī puōj. ²⁹Këya, acie kē tō piändu yic, è kē tō puōn raan dēt yic. Raan dēt abi thiëec élä, “Yejö ye kē rēër puōn raan dēt yic ya gēl ba këdiëen tō yapoöu cīi loi? ³⁰Na leec Nhialic rin miëth, ke yejö bī raan dēt ya nyieeny miëth cī yen Nhialic leec?”

³¹Këya, kuat kē loi, tē mīth yīn ayī tē dēk yīn, loi ke èbēn dhēl ye ke Nhialic leec thīn. ³²Duk kē ye kōc kōk yōk ke rac loi cīmēn kōc Judia, tēdē kōc cie kōc Judia, ayī kōc akut kōc cī gam. ³³Luööjkē cīmēndië, aya looi ba raan èbēn cōl amit puōj käk ya ke looi yiic, ke cā loi kēpath tēnē yen è rot, ke ye kēpath tēnē kōc èbēn rin bī raan èbēn luöök.

Dhēl puōth è röök

11 Luööjkē cīmēndië, cīmēn ye yen luui cīmēn Raan cī lōc ku dōc.
²Wek aa ya leec rin ye wek luɔidië ku käk ya piööc muk nhiiüm akolakol. Ku wek aa käk cī piööc tēnē kōc cī gam, käk ca ke njic tēnē kōc kōk ku nyuöth ke we, buoöth yiic. ³Ku awiëc bāk njic lōn Raan cī lōc ku dōc atō moc nhom ku moc atō tik nhom, ku Nhialic atō Raan cī lōc ku dōc nhom. ⁴Këya, mony è röök, tēdē ke lēk kōc wēt Nhialic ke cī yenhom kum, ee Raan cī lōc ku dōc rac guöp. ⁵Ku tiŋ è röök tēdē ke lēk kōc wēt Nhialic ke kēc yenhom kum è muɔnyde rac guöp, athöij ke tiŋ cī muut nhom bī rac guöp. ⁶Na cīi tik yenhom ye kum, tē röök kōc, ke ye rac guöp cīmēn tiŋ cī muut nhom. Këya, adhil yenhom kum. ⁷Moc aciï yenhom kum rin acī Nhialic looi bī ciët ye, ku gēm kēnē ye cōl athöij kek ye. Ku athëëk tik tēnē moc aye nyuɔoth lōn cī ye looi ke cīt moc. ⁸Rin acīn kē cīi Nhialic lööm tēnē tik bī yen moc cak, ee tik yen acī cak kē cī lööm tēnē moc. ⁹Ku moc akēc cak rin è tik, è tik yen è cak rin è moc. ¹⁰Këya, rin è wēt kēnē ku rin atuuc nhial, tik adhil yenhom kum bī nyuɔoth lōn tō yen moc cōk. ¹¹Ku cīt lōn ye yok kōc cī mat kek Bëny, tik acie kē puɔl yic tēnē moc cīmēn ye moc kē cīi yic puɔl tēnē tik. ¹²Ee yic, ee lōm è moc yen acī lööm bī ke tik cak ku è yic aya, lōn è tik yen è moc dhiëëth ku keek kedhie aabö tēnē Nhialic raan cī keriëec èbēn cak.

¹³Takkë yic, kek we è röt lōn puōth yen bī tik röök tēnē Nhialic ke kēc yenhom kum tē röök kōc juëc thīn. ¹⁴Aye ciëej nyooth lōn bér nhiiüm

nhom apei aaciï path ke moc. ¹⁵Ku tén tik è kén dhëej. Nhiëm bäär aci Nhialic gäm ye bï ya kén yen yenhom kum. ¹⁶Ku na le raan ye tak lön wët lueel acie yic, ke yen ku akuut koc cï wët Nhialic gam, yok aa cïn tédët ye yok Nhialic duccor thïn.

Guirku röt apath buk guöp Bëny röm

¹⁷Wek aa cä bï leec wël lëk we kä yiic, rin të rëm wek bæk Nhialic door, kärec yakë ke looi kek aa juëc tén käpuoth yakë ke looi. ¹⁸Tuej, aci koc kök lëk ya lön të rëm wek, wek aa weyiic tek. Ku acie wët tök yen yakë lueel. Ku kénë alëu bï ya yic. ¹⁹Ee tëde, alëukë bæk weyiic tek è kamkun rin bï koc luel yic njic. ²⁰Të rëm wek ebën ke we ye akut, ku cok alon ye wek ye tak lön è yen kë cï Bëny döör looi kam koc yen camkë, ka cie yic. ²¹Rin të mith wek, wek aye ñek mith è rot ke we cii röt tit. Koc kök aa reer ke nëk cok ku wieet koc kök. ²²Ciënkë nhüüm bëei ye wek mith thïn ku dëkkë thïn? Aye akut koc cï gam yen yakë bën rac guöp, ku guötkë koc cïn käjuëc nyin? Yakë tak yejö ba lueel ténë we rin luoi cït kénë? Ba we leec? Acä koc looi acin.

²³Rin yen aci piööc yok ténë Bëny. Ku è yen aca bën gäm we aya, lön Bëny Jethu, ee wëer wäär bï ye luom, ee cä ayup lööm, ²⁴nawën cï Nhialic leec, ke bëny ayup yic ku lueel, “Kénë è guäpdië cï looi riënkun. Camkë ayum kénë bï wek yen aa tak.” ²⁵Këlä aya, wën cï miëth thök ke lom aduñ cï thiäj muön abiëc ku lueel, “Aduñ muön abiëc kénë è döör yam kek Nhialic cï thany riemdië. Të dek wek ye, luikë këya bï wek yen aa tak.”

²⁶Wek aa thon è Bëny lueel, yet aköl bï yen bën dhuk të cem wek ayum kénë ku dëkkë muön abiëc aduöök yic. ²⁷Këya, na cam raan ayum Bëny ku dëk aduñ muön abiëc yic, dhël yen ye dhjöl guöp, ke yeen ala guöp awuöc, rin cï yen adumuööm looi ténë guöp ku riem è Bëny. ²⁸Raan adhil yepuöu kañ caath kärec cï ke looi bï jäl mith ayup ku dëk aduöök yic. ²⁹Na cam raan ayup ku dëk aduöök yic, ku cii teden ye kek tök thïn kek guöp è Bëny yik yenhom bï njic, ka bï Nhialic tém awuöc të cem yen ayup ku dëk aduöök yic. ³⁰Yen è kë cï koc juëc weyiic gup riaam ku tuany ke ku thou koc juëc. ³¹Na kõjku yopuöth wic kärec cuk ke looi, ka cïn kë tém Bëny yo awuöc. ³²Ku luk aye Bëny looi ku tém yo awuöc, rin na nhiäk la piny thök ke Nhialic cii yo tém awuöc kek koc pinynhom èbën.

³³Këya, miëthakäi cï gam, të met wek wenhiüüm bæk mith, ke we ye röt tit. ³⁴Ku na le raan nëk cok, ka dhil mith baai rin bï Nhialic we cii tém awuöc, rin cii wek röt ye tiit të röm wek. Ku wël kök aa ba la lueel të yeet yen ténë we.

11:25 B.bei 24:6-8; Jer 31:31-34

Miöc Wëi Nhialic

12 Ëmën, awièc ba jam miöc ye yön ténë Wëi Nhialic. Awièc bæk yith njic rin è käkkä miëthakäi cï gam. ²Aanjeckë, wäär ye wek koc cie Nhialic è door, wek aa we cï muör dhöl juëc bæk ke aa door jak cï kiëet. ³Awièc bæk njic lön acin raan ye Wëi Nhialic cök puöu, lëu ye bï Jethu lëk guöp wël rec. Ku acin raan la riel bï lueel lön ye Jethu Bëny të këc Wëi Nhialic ye tääu yepuöu.

⁴Miöc juëc cïi thöjaatö thïn, ku ee Wëi Nhialic töjë yen è ke gam. ⁵Koc aa luui dhöl juëc, ku è Bäny tök yen aye kë luööi. ⁶Miöc juëc cïi thöj ye koc luui aatö thïn, ku è Nhialic töj yen è ke gäm raan èbën rin luöiden wïc. ⁷Nhialic è raan gäm kë ye raan ye njic lön rëer Wëi Nhialic kek ye, ku bï luööi bï yen akut koc cï gam kony. ⁸Wëi Nhialic è raan tök gäm njieec käj. Ku Wëi Nhialic töj kënë, ee raan dët looi bï koc aa lëk käjuëc njic bö ténë Nhialic. ⁹Wëi Nhialic töjë, ee raan yiëk riel bï yen Raan cï lœc ku dœc gam apei. Ku yik raan dët riel è yen koc tuany kony. ¹⁰Wëi Nhialic è raan gäm riel bï yen kák jän gjï aa looi. Ku gäm raan dët riel è yen wët Nhialic lëk koc. Ku raan dët ke riel è yen miöc bö ténë Wëi Nhialic, ku kök cie bën ténë ye tek thook. Ee raan yiëk riel bï jam thok kök, ku gäm raan dët riel bï kák cï lueel thok kök teet yiic. ¹¹Ku è Wëi Nhialic töj kënë yen è käkkä gam èbën tëcít të wïc yen ye thïn. Ee njek gäm miöc cïi thöjkek miöc è njek.

Guöp ala yic käjuëc

¹²Guöp Raan cï lœc ku dœc è guöp tök la yic käjuëc, cïmën guöp raan la yic käjuëc. ¹³Kälä aya, yook èbën ke yo ye koc Judeo, tëdë ke yo ye koc cie koc Judeo. Tëdë ke yo ye koc lääu nhüüm, tëdë ke yo ye aloony. Wëi Nhialic aci njek kamkua a mucc nhom ku arëer kek yo, ku aci yo looi buk aa bañ guöp Raan cï lœc ku dœc.

¹⁴Ku guöp acie abañ tök, ala yic abëk juëc. ¹⁵Tëdë na lueel cök elä, "Rin cïi yen ye cin, yen acie abañ è guöp." Ka cïi kënë ye looi, bï cïi ye abañ è guöp. ¹⁶Tëdë ke lueel yic elä, "Rin cïi yen ye nyin, yen acie abañ è guöp." Ka cïi kënë ye looi aya bï cïi ye abañ è guöp. ¹⁷Na guöp èbën ye nyin, ke ye piñ këdë? Ku na guöp ye yic yetök, ke ye njör këdë? ¹⁸Ku yic akin, Nhialic aci abëk cïi thöj tääu guöp tök yic tëcít të wïc yen ye thïn. ¹⁹Na ye abañ tök yen tö thïn è rot, njöt acin guöp. ²⁰Ku yic akin, abëk juëc aatö thïn ku guöp ee tök.

²¹Këya, acii nyin lëu bï lueel ténë cin elä, "Yin acä wïc." Ku acii nhom luel ténë cök, "Wek aacä wïc!" ²²Ku yic akin, abëk guöp ye tak ciët ke cïi ril, aaci dhil liu thïn. ²³Ku abëk guöp ye yön ke cïn luçi ye ke kuëec

nhiïm, kek aa yeku ñiec muk apath. Ku guöp aløy cie nyuɔɔth ë path, aye ñiec kum. ²⁴Ku guöp aløy cie thiaan, acie kum. Ku Nhialic acä abëk ë guöp ciï ke looi bïk aa guäp tök ebën, ku acä abëk ë guöp ciï ke ë kuëec nhiïm looi bï ya kek kädit apei. ²⁵Këya, guöp ë tök acii yeyic ë tek, ku abëkken ciï thöj aa röt kuɔny kamken. ²⁶Na rem guöp abaŋ tök, ka abëk kök ë guöp aaciï la lëj aya. Na lec abaŋ tök, ka abëk kök aa mit puɔ̄th kek ye ë tök.

²⁷Week ebën wek aa guöp Raan ci lɔc ku dɔc, ku ñek kamkun abaŋ guäpde. ²⁸Akut kɔc ci gam yic, Nhialic acä atuuc tööu tuej. Ku bö kɔc wël Nhialic lueel kecök. Ku bö kɔc ë piööc. Ku kɔc la riel ë luui käk jäj gëi. Ku bö kɔc la riel ye kek kɔc tuany kony bïk pial. Ku kɔc ë kɔc kony, ku kɔc mac kɔc, ku kɔc jam thok kök. ²⁹Keek acie atuuc ebën, ku aacie kɔc lëk wët Nhialic ebën, ku aacie kɔc ë piööc ebën. Acie raan ebën yen la riel ë yen luui käk kɔc gëi, ³⁰tëdë acie raan ebën yen la riel ye yen kɔc tuany kony bïk ben pial, tëdë acie raan ebën yen jam thok kök, tëdë acie raan ebën yen la riel bï käk ci lueel thok kök teet yiic. ³¹Wëlkë wepuöth miöc kek dít apei. Ku miöc path kamken ebën akin.

Nhiër

13 Alëu ba jam thok kök, ayi thok ye atuuc nhial jam, ku na liu nhiër ténë ya, ke yen acit raan loi duɔɔt, tëdë ke yen athöj kek lön̄h guöt ë path. ²Na ba la riel ye yen kɔc ñiec lëk wët Nhialic. Ayi ñiëec ye yen käk ye moony deet yiic. Ayi lɔn ba la gam ril apei ténë Nhialic, lëu yen ye ba gat yööök bïk röt nyoorj të reér kek thïn. Ku na ciën nhiër ke yen ë raan cïn kë ya lëu acin. ³Na gam ba käk tɔ ke yen ebën tek ténë kɔc ñöj, ku gam rot bï yen cuat meec, ku na ciën nhiër ka cïn kë kony ténë ya.

⁴Nhiër ë lɔn bï raan kërac guum ku lir puöu, acie tieel ku nhiaam. ⁵Nhiër acie kuööc ë wël ku acie coɔk ku acie thöök ë puöu. Raan la nhiër acie këreec ci luɔi ye ë muk nhom. ⁶Kɔc la nhiër ciit nhiër kɔc ci gam, aaciï puöth dhil miet të looi kärec, ku aa ye yic cɔl aa mit puöth. ⁷Nhiër ë yo cɔl agum këriëec ebën, ku ë yo cɔl amuk gamda kuat käk loi röt yiic, ku cɔl yo aijöth Nhialic ku cuk yit.

⁸Nhiër ë reér thïn akölaköl, ku miöc kök cimën luel wët Nhialic, ku jam thok kök ku ñiëec ë käj, käkkä ebën aa reér ku bïk liu. ⁹Rin miöcdn ye yok käj ñic arëer ke ye abak, ku riel ye yok wët Nhialic lueel a bak aya. ¹⁰Ku na la kë cie abak bën, ke kënë abak acii ben wic.

¹¹Yon ye yen meth, yen a ya ye jam cimën meth ku täk cimën meth, ku emën ye yen raandit, yen acie ben luui cimën meth. ¹²Kë yeku tñj emën acit mën dhie ye raan rot tñj macar la nyin durdur yic. Ku aköl

dët yok aabi kériëec ébën tüj apath. Ku émén yen acii kériëec ébën njic, ku aa ba njic ébën cimén të njic Nhialic ya thün.

¹³Ku émén gam ku njöth ku nhier aatö thün, ku këdit ke ébën é nhier.

Wël juëc rin miöc Wëi Nhialic

14 Ee nhier yen adhielkë yiëk wepuöth apei, ku tääukë wepuöth miöc ye yok tënë Wëi Nhialic, cimén miöcdit koc yiëk riel bïk wët Nhialic lueel. ²Raan jam thoj ciï koc kök njic é Nhialic yen aye yen jam tënë ye, acie koc kök rin acin raan wëtde deet yic. Ee riel Nhialic yen aye yen jam yith ciï ke njic. ³Ku raan wët Nhialic lueel é jam tënë koc, ku wëlke aa koc kony ku deetkë koc puöth bïk rëér apath. ⁴Raan jam thok cïn koc ke piy é yen rot kony yetök. Ku raan wët Nhialic lueel, akut koc ciï gam kony ébën.

⁵Alëu ba nhiaar të ye wek ébën jam thok cïn koc njic ke. Ku anhiaar apei bïk la miöc ye wek wët bïj tënë Nhialic lueel. Rin raan wët é Nhialic lueel aloi këpath apei tënë raan é jam thok cïn koc njic ke, na cie këya, ka dhil la raan tet wël ye lueel yiic rin bïj akut koc ciï gam kony. ⁶Këya, të le yen bën tënë we miëthakai ciï gam, yenjö ba kuöny we të ye yen jam thok ciï ke ye piy? Acin këdänj. Ku é bïj piath të lëk yen we wët ciï Nhialic nyuöth ya, ku të piööc yen njieec é käj ciï Nhialic gam ya. ⁷Ku këlä aya, kák cïn yiic wël ye ke piy të gut ke cimén lëör ku thom, na ciï raan ke gut tëcít të wïc bïj rölden nyooth, ke koc piy bïj kën yen wïc bïj looi njic këdë? ⁸Ku na ciï raan lëör é tøj gut tëcít të ye njiec ye, ke koc bïj röt guir këdë bïk la tøj? ⁹Ku këlä aya, bïj raan dët wët lëk koc é thok kök deet yic këdë të ciï yen la gei? Yïn abï ciët raan jam alir yic é path. ¹⁰Thok juëc ciï thöj aatö pinynhom, ku acin thoj tøj ciï këde ye deet yic. ¹¹Ku na cä thoj jieem raan ye deet yic, ke raan jam é thoj kënë é raan kuat dët tënë yen, ku yen é raan kuat dët tënë ye. ¹²Ku cït lön wïc wek ye apei bïk riel ye Wëi Nhialic gäm koc yok, dhielkë them kam käkkök yiic ébën bïk riel ye ke koc ciï gam kony, kuany.

¹³Këya, raan jam thoj ciï koc kök ye deet yic, adhil röök bïj la riel teet yen wël ye lueel yiic. ¹⁴Rin na röök këlä aya thoj cä njic, ke Wëi Nhialic arjöök aya yapanju, ku nhiamdië acin këpuöth looi. ¹⁵Na ye tede kan, ke yenjö ba dhiel looi? Yen abï röök ku wak yapanju ku nhiamdië kedhie. ¹⁶Të leec yïn Nhialic yipuöü é rot, thoj kuc raan dët bïj röök ya gam këdë, "Yenakan." Rin kuc yen kë ye lueel? ¹⁷Na cok lecdun tënë Nhialic piath apei, ke yïn acie raan dët é kony acin.

¹⁸Yen alec Nhialic rin ye yen jam thok juëc ciï njic wär yen we ébën. ¹⁹Ku tën amat koc ciï gam, aya wïc apei ba jam wël lik lëu bïj ke deet yiic rin bïj yen koc kök piööc, tën të bïj yen jam wël juëc cïn koc é ke piy.

²⁰Miëthakäi, koc cï gam, pälkë kë ye wek tak cimën mith. Yakë tak cimën koc cï nhiiüm bak ku bæk gup ciën awuöc cimën mithkor cïn awuöc yekë looi. ²¹Acï göt athör theer wël Nhialic yic elä,

“Yen abi koc é jam thok cïn koc njic keek
cöl ajam ténë kackië,
ku na cökkë looi këya,
ke keek aa ijot ke cïi wëtdië bï piñ.”
Acï Bëny lueel.

²²Këya, miöc ye koc jam thok kök, acie kïn koc cï gam, ee kïn riël Nhialic nyuɔoth ténë koc këc gam. Ku miöc ye wët Nhialic lueel, ee kë ye koc cï gam kony, acie kë ye koc këc gam kony. ²³Na mat koc cï gam kenhiüüm ébën ku rekkë jam yic thok cïi thöj, ku bö koc këc känj deet ku koc këc gam, ke cik bï lueel lön cï jöjrac ke däm? ²⁴Ku na bö koc këc känj deet ku koc këc gam, të lëk wek koc wët Nhialic, ka bï raan yök é rot lön le yen guöp adumuööm të piñ yen é wëlkä. Abi wël cï piñ cöl ajiç kë cï wuööc. ²⁵Ku wët Nhialic abi kákken ye tak yepuöu cöl ajiç koc kök. Ku abi yenhom guöt piny ku door Nhialic ku lueel, “Nhialic arëär kek we ayic!”

Käpuoth ye looi të röök koc

²⁶Yenjö ba jäl lueel miëthakäi cï gam? Të met wek wenhiüüm bæk Nhialic door, raan tök ee waak ket ku piööc ñek. Ku luel raan dët kák cï nyuöth ye, ku war raan dët wët cï lueel é thon dët yic. Käkkä aaye looi ébën bïk akut koc cï gam kony. ²⁷Koc jam weyiic é thok kök cïi njic të met wek wenhiüüm, acïi koc karou ayï koc kadiäk wan thook. Wek aa dhil ñek ajam é ñek cök, ku raan war wëtdun lëkkë koc yic, adhil të thïn. ²⁸Ku na liu raan war thok yic, ke raan jam thon cie piñ koc kök abit ku jieem yepuöu é rot ténë Nhialic. ²⁹Calkë koc karou, tëdë koc kadiäk cï Nhialic gäm wëtde, aa lëk koc. Ku koc kök akut, koc cï gam aa bit bïk kë luel döt yic kepuöth. ³⁰Ku na bïi Nhialic wët raan cï nyuc amat yic puöu, ke raan jam akäac. ³¹Calkë raan tök aye jam ku ben ñek la yecök, rin bï raan ébën piööc ku deet é puöu. ³²Raan jam, lëk koc wët Nhialic adhil njic yenhom bï kööc ku ben raan dët päl jam, ³³rin awic Nhialic buk aa jam ke ñek é ñek cök, ku cuk ye tëér é kamkua.

Të met akut koc cï gam yenhom teden ye kek röök thïn, ³⁴ke diäär aaciï päl bïk jam. Keek aa dhil biët ku pijkë. Aa dhil të röör cök cït të yeku yök ye ke cï göt löj koc Judeo yic. ³⁵Na le kë wickë bïk deet yic, ka dhil röörken thiëec të cï kek dhuk baai. Rin acïi path bï tik jam amat akut koc cï gam yic.

³⁶Nadë ke ye wek we biï wët ë Nhialic thïn? Nadë ke ye we wepëc yen biï yen? ³⁷Na ye raan tak lön ye yen raan kák Nhialic tij, tëdë ke ye Wëi Nhialic nyuööth, ka dhil njic lön kák gät ke aa kák bö tënë Bëny. ³⁸Na ye kakkä dhöl yiic, ke duökkë ye kuëec nhom.

³⁹Këya, miëthakäi cï gam, tääukë wepuöth kák bi Nhialic nyuöth we yiic bæk ke aa lëk koc, ku duökkë koc kök cï gam jam thok kök, ye gël bik cii jam. ⁴⁰Wek aa dhil kériëec ébën looi dhöl la cök.

Jethu aci jöt raj yic

15 Emén miëthakäi cï gam, wek aa ba ben lëk rin Wët Puoth Yam ya lëk we, wët cák yön cák gam wepuöth ébën. ²Wët ya lëk we, ku yen bi we luök aya të muk wek ye cït të cï yen ye lëk we thïn, ka bi ciën wët puoth cák gam, të cii yen ye yic.

³Yen aci wët thiiek yic apei yön ku lëk we. Wët cï Raan cï lœc ku dœc thou rin adumuöömkua. Cït të cï gät ye athör theer wël Nhialic yic. ⁴Acik thiök ku yeen aci Nhialic jöt thou yic nïn kadiák cök bi ben pïr, cït të cï gät ye athör theer wël Nhialic yic. ⁵Ku nyuth rot Pîter ku jöł atuuç kathiäär ku rou. ⁶Ku ben rot nyuööth tënë koc juëc wär koc buot kadhiëc, kocken ye buööth cök, koc jöt ke pïir koc juëc, cök alön cï koc kök thou. ⁷Ku ben rot nyuööth Jemith ku jöł rot ben nyuööth atuuç ébën.

⁸Ku jöł rot nyuööth yen ciëen cimén raan lök dhiëéth ciëen. ⁹Rin ë yen akoor tënë atuuç ébën, aya yön aciï path biï yen a coöl yen atuuç rin yen aci koc akut, koc cï gam jöör, ku cal ke aa gum apei. ¹⁰Ku dhëëj ë Nhialic acä col acit kënë akölë. Ku dhëëj cï gäm yen akëc nhom deer piny. Yen aci luui apei lusi wär yen atuuç kök, ku acie rieldië ë rot, ee miöc cï Nhialic gäm ya yen alëu yen ë lusi kënë. ¹¹Këya, na ye wët kënë yen ya lëk koc, tëdë ke ye yen lëk atuuç kök koc aya, ke yen ë wët töj le yok tuej ke lëkku koc, ku ë yen acak gam.

Koc cï gam aabi röt jöt rëj yiic

¹²Na ye lëk koc lön cï Nhialic Raan cï lœc ku dœc jöt thou yic, ke yenjö ye koc kök ë kamkun ye lueel lön cii koc cï thou bi jöt bik ben pïr? ¹³Na ye wët yekë lueel yic, lön cïn yen raan cii jöt ë thou yic, ke Nhialic akëc Raan cï lœc ku dœc jöt ë thou yic aya. ¹⁴Ku na Raan cï lœc ku dœc këc jöt raj yic, ke wët yeku lëk koc ku gamdun tënë Raan cï lœc ku dœc acin wëtde yic. ¹⁵Ku dët aya abi nyooth lön lueel yok lueth rin Nhialic, rin acuk lueel lön cï yen Raan cï lœc ku dœc jöt thou yic. Ku na ye yic lön këc koc cï thou jöt bik ben pïr, ke Nhialic akëc Raan cï lœc ku dœc

15:3 Ith 53:5-12   15:4 Wk 16:8-10; Mt 12:40; Lüo 2:24-32   15:5 Mt 28:16-17; Mk 16:14;
Lk 24:34, 36; Jn 20:19   15:8 Lüo 9:3-6   15:9 Lüo 8:3

jöt thou yic. ¹⁶Rin na kēc kōc cī thou jöt, ke Raan cī lōc ku dōc akēc jöt aya. ¹⁷Na Nhialic kēc Raan cī lōc ku dōc jöt thou yic, ka cīn kē kuny gamdun we tēnē Raan cī lōc ku dōc, ku adumuöömkun aa ḥnot ke kēc päl piny. ¹⁸Na Raan cī lōc ku dōc kēc jöt thou yic, ke wētde yic aya, abi cīt lōn cī kōc cī gam ku aacī thou, aa kōc ḥnot ke rēer adumuööm yic. ¹⁹Na yeku ḥjöth lōn bī Raan cī lōc ku dōc yo kony pīr akölē yic ē rot, ku acie pīr akölriēec ēbēn, ke yok aabī kuat raan tō pinynhom ēbēn yic ḥneer ē riēnkua.

²⁰Ku yic ē kē cī Nhialic Raan cī lōc ku dōc jöt thou yic bī nyuɔoth lōn bī yen kōc cī thou jöt aya. ²¹Cimēn ye kōc thou rin kēwāär cī raan tōk looi, ke kōc aabī rōt jöt thou yic aya rin kē cī raan dēt looi. ²²Cimēn wāthēer ye kōc thou rin ye kōc tōk kek Adam, ke yeen aya kōc aabī jöt bīk pīr rin cī kek mat kek Raan cī lōc ku dōc. ²³Ku ḥnek abi la akolden bī ye jöt thou yic. Raan cī lōc ku dōc yen acī kaŋ jöt thou yic, ku kacke aabī jöt aköl le yen dhuk. ²⁴Ku thök ē piny abi jäl bēn, ku Raan cī lōc ku dōc, abi jak ril pinynhom kek kacken rac ēbēn, ku gem Bääny tēnē Wun Nhialic. ²⁵Rin Raan cī lōc ku dōc adhil mac yet aköl bī Nhialic kōc ater ēbēn göök ku bīi ke yecök. ²⁶Raan ater bī jäl göök ciēen ee thou.

²⁷Aci gōt athör theer wēl Nhialic yic ḥlä, “Nhialic acī kēriēec ēbēn tääu yecök.” Alēu bī deet yic lōn, kēriēec ēbēn, ye lueelkä, Nhialic guöp aliu ē käkkä yiic rin ee yen Raan cī lōc ku dōc looi bī kāŋ mac ēbēn. ²⁸Ku na cī kēriēec ēbēn tääu Raan cī lōc ku dōc cōk, ke yeen nhom yen Raan cī lōc ku dōc abi rot tääu Nhialic cōk, yen raan kēriēec ēbēn looi bīk tō yecök, ku Nhialic yen abi kēriēec ēbēn jäl mac.

²⁹Takku ḫemēn kōc ye muɔɔc nhiiüm rin kōc cī thou. Yenjö yakē ḥjööth? Ye kēpiath ḥjö ye kōc ye muɔɔc nhiiüm rin kōc cī thou looi tē cīi Nhialic kōc cī thou ē jöt bīk ben pīr? ³⁰Na cīi kōc cī thou rōt ē ben jöt, ke yenjö ye yok yonhiüm rääm akölaköl kē ye yok thou yok thīn. ³¹Miēthakäi cī gam, thou ē ya tieet piny akölaköl. Yen akuēēŋ, yen aluel yic rin ee kēnē ē nhiaamdiē ē riēnkun, lōn cī yok rōt mat kek Raan cī lōc ku dōc Jethu Kritho Bänyda, ee piērda yic. ³²Yenjö ca yok thīn wāär thēr yen kek kōc cīt lääi Epethuth? Na kōc cī thou cie jöt bīk ben pīr, ke yo mīthku ku dēkku, nhīäk yok aabī thou. ³³Duk rot cōl amär, “Na ye cath ke kōc rec, ka rec yi ba ciēt ke.” ³⁴Yakē ḥniēc tak ku pälkē dhölkun adumuööm. Ee yär guöp rin kōc kōk weyiic aa kuc Nhialic.

Guöp cī rot jöt ranj yic

³⁵Raan dēt abi thiēc ḥlä, “Bī Nhialic kōc cī thou jöt kēdē bīk ben pīr? Ye guöp yindē bī tō ke ke?” ³⁶Yenjö thiēc wek kēlä! Tē com yin kāu,

ku cii yic koy pät bi ciët kë ci thou ka cii cil. ³⁷Ku kë ye com è käu è path cimën käu è rap ku kák kök, acie kool rap yen ye com bi ben dit. ³⁸Nhialic è käu gäm guöp ci löc ye. Ee kuat käu gäm guöpden path ke ye.

³⁹Gup kák pür ebën aaciï thöy. Koc aa la guäpden è röt, läai aa la guäpden è röt, diet aa la guäpden è röt, ku rec aa la guäpden è röt aya.

⁴⁰Ala gup tō nhial ku gup tō pinynhom, ku dhëenj rëer kek gup tō nhial acii rëer ke gup tō pinynhom. ⁴¹Akol ala dhëenjde è rot, pëei ala dhëenjde è rot ku kuel aa la dhëenjden è röt. Ku kam è kuel, kuel kök aa la dhëenjden è röt aya.

⁴²Abi ciët è kënë tē le Nhialic koc ci thou jöt bik pür. Të ci guöp thiök ka dhiäth bi ya tiçp, ku tē jöt ye, ka cii ben thou ku cii ben dhiäth. ⁴³Të ci guöp thiök, ka ci riäak ku cïn dhëenj ku riel. Të jöt Nhialic ye, ka bi dhëenj ku ril. ⁴⁴Të ci ye thiök, ke ye guöp pinynhom tën, tē jöt ye, ka bi ya guöp ye Wëi Nhialic gäm pür. Cít lön tō guöp pinynhom thïn, guöp pan Nhialic atö thïn aya. ⁴⁵Rin aci göt athör theer wël Nhialic yic elä, “Raan tuej Adam eci cak ku bi pür, ku Adam ciëen è pür wëi gam.” ⁴⁶Acie guöp pan Nhialic yen koy bën è guöp pinynhom. ⁴⁷Adam tuej è cak è tiçp, ku Adam dëëtè è bö nhial. ⁴⁸Koc pinynhom aa thöy kek raan wäär cak tiçp, ku koc è koc nhial aa thöy kek raan bö nhial. ⁴⁹Emen yok aa thöy kek raan ci looi è tiçp, ku akoldä yok aabi thöy kek raan bö nhial.

⁵⁰Miëthakäi ci gam, awiëc bæk njic lön gupkuan la yiic adiöy ku riem aabi riäak piiny raj yic. Aaciï röt bi mat è bääny Nhialic yic, bääny rëer thïn akölriëec. ⁵¹Wek aa ba lëk kë cäk njic theer ku bæk deet yic emen. Acie yo ebën yok bi thou, yook ebën yok aabi yiék guöp è yam. ⁵²Abi rot looi kaam thïn koor è path. Të piy këcüt kaj yic akoldä thöök piny, Nhialic abi koc ci thou jöt bik pür. Yok aabi waar ebën buk ciï ben thou. ⁵³Gupkuan ci thou ku riëekkë è raj yic, aabi waar gup

Të piy këcüt kaj yic akoldä thöök piny, Nhialic abi koc ci thou jöt bik pür (15:52)

cie thou, gup cie riääk raŋ yic. Ku yok koc pir yok aabi gäm gup cie thou. ⁵⁴Të le kënë rot looi, gupkuan ë thou ku riëekkë aabi waar bïk cii ben aa thou, ke wël Nhialic ci göt theer aabi kenhüim jäl tieen,

“Riel ë thou acii liu, thou aci göök papot!”

⁵⁵“Yin thou, rieldu ako? Yin thou, rieldun yin yo göök ë yin koc nök ako?”

⁵⁶Thou ee rielden yen koc nök yök tñë adumuööm, ku adumuööm ee rielde yök tñë löj. ⁵⁷Yok aa dhil Nhialic leec, rin ci yen yo col ayök riel ye yok adumuööm ku thucoo tiaam, rin ke ci Bänyda Jethu Kritho looi.

⁵⁸Këya, miëthakäi ci gam, muökkë gamdun apath guöömkë. Yakë luui akölaköl rin Bëny, rin anjeckë acin kuat luçi yakë looi rin Bëny bi nhom kaŋ deer piny ë path.

Wëeu ye juaar rin koc ci gam Judia

16 Awiëc ba jam rin wëeu wiëckë bæk ke juaar rin bi wek koc ci gam Judia kony. Wek aa dhil ke ca lëk akuut koc ci gam Galatia looi. ²Heck ë kamkun adhil wëeu atööu tëcít tñen akuënden bi lëu aköl Nhialic thok ebën, rin bi ciën wëeu ben kuëöt yiic aköl bi yen bën. ³Na la bën ke yen abä athöör gäm kockun cäk kuany, ku lëk koc Jeruthalem lön kockä aa koc yëth wëeu cik juaar tñë we. ⁴Na pëth tñë ya ba la Jeruthalem, ke kek aabi cath ke ya.

Të ci Paulo guiér kenyde

⁵Yen abi jäl bën tñë we të ci yen kaŋ tëek Mathedonia, rinaca guuir ba tëek thïn. ⁶Aya yök yen abi lök ya la rëer kek we, tëdë yen abi rut thöl, ku wek aa bä kuony la kenydië yic kuat të le yen thïn. ⁷Acä wic ba we tiij ë path emën ku bar tuej. Aya njöth ciët ya bi rëer apei kek we të pël Bëny ye bi rot looi.

⁸Yen abi rëer Epethuth ë tñen yet aköl Yan Ayup cïn yic luou, ⁹rin yen ala kë luoci ke dit tñen apei, cok alon ci koc juëc kë luoci wic.

¹⁰Na bö Timothi, ke nyuöthkë ye lön acin ke bi ye col ariöc të rëer yen kek we, rin alui rin Bëny cimën luui yen rin Bëny aya. ¹¹Acin raan ë kamkun yöj Timothi guöp. Kuonykë bi dhöldé tëek apath bi dhuk tñë ya ke puol guöp, rin anjääth bi dhuk kek miëthakäi ci gam luui yok ke ë tök.

¹²Emën, rin wämääth Apolo, aca ya yöök bi la tñë we kek miëthakäi kock ci gam. Ku acii wic bi la tñë we emën, ajo bi la të lëu yen rot.

15:54 Ith 25:8   15:55 Yoth 13:14   16:1 Rom 15:25-26   16:5 Lusi 19:21
16:8 Leb 23:15-21; L.rou 16:9-11   16:8-9 Lusi 19:8-10   16:10 1Kor 4:17

Wël ciëen

¹³Tieërkë nhiiim, kääckë ë cök gamdun yic, duökkë riöc, riëlkë puöth.
¹⁴Wek aa dhil kériëec ébën looi kek nhiër wepuöth. ¹⁵Wek aa njic Ithipanath kek kacke, kek aa kç ke kç wët Nhialic gam pandun Akaya ku yekë luui apei rin kç ë Nhialic. Wek aa läj, miëthakäi, ¹⁶bäk kç cït käkkä theek ku raan dët rot mät thïn bï luui kek ke.

¹⁷Yen amit puöu rin cï Ithipanath ku Portunato ku Akaikuth bën, keek aacï bën luui nyiendun wäär liiu wek. ¹⁸Rin aacä ben cök puöu ku we aya. Dhielkë wët ye kockä lueel piñ.

Muöth ciëen

¹⁹Akuut kç cï gam wun Athia aa we tuöc miäthden, Akuila ku Prithkila ku akuut kç cï gam mat panden, aa we tuöc miäthden apei rin Bëny. ²⁰Miëthakäi cï gam tõ ë tën aa we muööth. Miäthkë röt ë kamkun muööth kç cï gam.

²¹Ee yen Paulo yen agät ë muöth kënë ë ciëendië.

²²Kuat raan cïi Bëny nhiar abi kërac yön. Bänyda, bääär!

²³Bï dhëej Bänyda Jethu reëer ke we.

²⁴Nhiërdië arëer kek we ébën rin Jethu Krïtho.